

BEST PRACTICE

รายงานผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ
(Best Practice)

การส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน
เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการ
น้อมนำพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษา
รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม
DTK Q&GS Model

W
W
W
·
D
T
K
·
A
C
·
T
H

คำนำ

รายงานผลงาน/นวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model โรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์ เล่มนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อแสดงผลสำเร็จของการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ตามแนวทางพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model โรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์ และเพื่อแสดงถึงคุณภาพของนวัตกรรมบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่ผู้รายงานได้สร้างขึ้นและใช้ในการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืนของผู้เรียนมาตลอดภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๕ ถึงภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

ผลการศึกษาซึ่งได้นำเสนอในรูปแบบของรายงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ที่ปรากฏอยู่ในรายงานผลเล่มนี้เป็นเครื่องยืนยันได้ว่า นวัตกรรมรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model โรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์ ได้คิดและทำ ผ่านการทดลองใช้ ปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นนวัตกรรมที่สามารถนำไปเป็นต้นแบบสำหรับโรงเรียนที่สนใจ และสามารถส่งเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้อย่างแน่นอน

ขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะครู บุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง นักเรียน โรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์ ที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ สนับสนุนช่วยเหลือ และดำเนินการ ให้การทำงานครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์ใด อันเกิดจากการสร้างสรรค์งานวิชาการในครั้งนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาแก่ บุพการี บุรพาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ทุกท่าน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การศึกษาครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษาคต่อไป

โรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์

สารบัญ

	หน้า
รายละเอียดการนำเสนอนวัตกรรมการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)	๔
๑. วิธีการ และผลการดำเนินงาน	๔
๑.๑ เหตุผลที่เกิดจากแรงบันดาลใจ ปัญหาหรือความต้องการที่จัดทำผลงาน	๔
๑.๒ แนวคิดและหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลงานหรือนวัตกรรม	๕
๒. จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม	๘
๒.๑ จุดประสงค์ของนวัตกรรม	๘
๒.๒ เป้าหมายของนวัตกรรม	๘
๓. กระบวนการพัฒนานวัตกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงาน	๘
๓.๑ การออกแบบผลงานนวัตกรรม (การออกแบบ)	๘
๔. ผลการดำเนินการ	๑๕
๔.๑ ผลที่เกิดตามจุดประสงค์	๑๕
๔.๒ ประโยชน์ที่ได้รับ	๑๕
๕. ปัจจัยความสำเร็จ	๑๖
๖. ปัญหา/อุปสรรค	๑๗
๗. แนวทางการพัฒนาต่อยอด	๑๗
๘. รูปภาพและผลงาน	๑๘

รายละเอียดการนำเสนอแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

นโยบาย ด้านคุณภาพ

การส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบาย ด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q&GS Model

๑) วิธีการ และผลการดำเนินงาน

๑.๑ เหตุผลที่เกิดจากแรงบันดาลใจ ปัญหาหรือความต้องการที่จัดทำผลงาน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๕ มาตรา ๖ ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข แต่ในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลง พลิกผัน สับสน ซับซ้อน คลุมเครือ และผันผวน ที่เรียกว่า VUCA World (Giles, ๒๐๑๘, สื่อออนไลน์) ทั้งในด้านสภาวะแวดล้อม เศรษฐกิจ การเมือง สังคม การศึกษา ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคม การดำเนินชีวิตที่คุ้นเคยเปลี่ยนไป รวมถึงสื่อสังคมออนไลน์ที่มีทั้งผลเชิงบวกและเชิงลบต่อพฤติกรรมมนุษย์มากขึ้น โดยเฉพาะผลกระทบเชิงลบในหลายๆ ด้านที่เกิดขึ้นในกลุ่มเยาวชนที่ขาดภูมิคุ้มกันที่ดีเพียงพอ และอาจกลายเป็นภาระของสังคมหรือเป็นพลเมืองที่ไม่มีคุณภาพในอนาคต ซึ่งทุกฝ่ายต่างมีความเห็นพ้องต้องกันว่า กลไกที่จะการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ดีที่สุด คือ การศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน กระทรวงศึกษาธิการที่มีบทบาทหน้าที่หลักในการจัดการศึกษา จึงได้น้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ มาเป็นกรอบ ทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยมีเป้าหมายหลัก คือ การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ที่จะป็นสารตั้งต้นในการสร้างภูมิคุ้มกันด้านจิตใจที่จะส่งต่อถึงพฤติกรรมเชิงบวกในทุก ๆ ด้าน โดยปรากฏในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนานักเรียนให้มีคุณธรรม ๔ ด้าน ตามพระบรมราโชบาย คือ ๑) มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรม ๓) มีงานทำ มีอาชีพ ๔) เป็นพลเมืองดี และมอบเป็นนโยบายสำคัญ เร่งด่วนให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดน้อมนำสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาความรู้คุณธรรมให้กับนักเรียนทุกคน

จากจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ข้อที่ ๓) การศึกษาเพื่อทักษะอาชีพและการมีงานทำ พัฒนา ๓ ทักษะ ได้แก่ โลกทัศน์อาชีพ การเสริมสร้างทักษะใหม่ (Up Skill) และการเพิ่มทักษะใหม่ที่จำเป็น (Re-Skills) การสร้างความสามารถในการแข่งขัน มุ่งเน้นการศึกษาเพื่อทักษะอาชีพและการมีงานทำด้วยคุณภาพ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา พ.ศ.๒๕๖๒ การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการพัฒนาสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้สามารถเป็นอาชีพ และสร้างรายได้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนตามปกติ นักเรียนยังขาดทักษะ ประสบการณ์ชีวิต ทักษะการประกอบอาชีพ ขาดความตระหนักรู้และไม่เห็นคุณค่าในการเรียน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ดังนั้นโรงเรียนด้านทักษะวิชาชีพจึงต้องช่วยกันพัฒนาทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต

ความสามารถในการดำเนินชีวิตมากกว่าการเน้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทำให้ผู้เรียนสามารถที่จะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตจริงอย่างมีความสุข เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ พัฒนาตนเองตามความสนใจและความถนัดอย่างเต็มศักยภาพ และมีความสุขกับการเรียนรู้

โรงเรียนจึงน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ ออกแบบการจัดการเรียนรู้ Active Learning ซึ่งเป็นการพัฒนาครูสู่การพัฒนาให้นักเรียนที่หลอมรวมการบูรณาการระหว่างเนื้อหา สารวิชา (Content Knowledge) กลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกรายวิชา การดำรงชีวิตและทักษะอาชีพ ก่อให้เกิดกิจกรรมทักษะงาน ทักษะชีวิตของโรงเรียนด้านทักษะโภชนาการสุขภาพ ซึ่งมีกลุ่มกิจกรรมทั้งหมด ๔ กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มวิชาการ กลุ่มกีฬา กลุ่มศิลปะและนันทนาการ และกลุ่มอาชีพ ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ เป็นการมุ่งสร้างพื้นฐานให้แก่ผู้เรียน มีงานทำ มีอาชีพ มีรายได้ สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้อย่างยั่งยืน

ในการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษาของในหลวงรัชกาลที่ ๑๐ สู่การพัฒนานักเรียน รอบด้านอย่างจริงจัง และต่อยอดให้เกิดเป็นวิถีการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ด้วย DTK Q๔GS MODEL เป็นนวัตกรรมที่เสริมสร้างให้ครูและบุคลากร โดยเฉพาะนักเรียน เสริมสร้างให้เป็นคนดี มีทักษะอาชีพและเป็นต้นแบบเป็นแบบอย่างที่ดี มีชีวิตที่ยั่งยืน ในการดำเนินการได้คำนึงถึงบริบท สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและการมีส่วนร่วมของชุมชน ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายสู่คุณภาพสถานศึกษา

๑.๒ แนวคิดและหลักการสำคัญที่เกี่ยวข้องกับผลงานหรือนวัตกรรม

โรงเรียนด้านทักษะโภชนาการสุขภาพ ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาที่เกิดจากการที่ นักเรียนยังขาดทักษะประสบการณ์ชีวิต ทักษะการประกอบอาชีพ ขาดความตระหนักรู้และไม่เห็นคุณค่าในการเรียน ซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตของนักเรียน ทางโรงเรียนจึงได้ร่วมกันถอดบทเรียนจากปัญหาดังกล่าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยนำหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี หลักการแนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม (PM) โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยระบบ PDCA และน้อมนำศาสตร์พระราชา (เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา) สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืน มาหลอมรวมเป็นรูปแบบของนวัตกรรม DTK Q๔GS MODEL เป็นทั้งค่านิยมการปฏิบัติงานร่วมกันที่หลอมรวมเป็นกรอบในการบริหารจัดการสถานศึกษา การดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุถึงเป้าหมายการพัฒนาเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียน

๑.๒.๑ การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management : PM)

แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการดำเนินการของฝ่ายบริหารที่จะจูงใจให้โอกาสแก่ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรได้มีประโยชน์ในการเสนอแนะ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมพัฒนางานด้วยความเต็มใจ อุทิศแรงกาย แรงใจ มุ่งมั่นต่องานเสมือนว่าตนเป็นเจ้าขององค์กรนั้น ประโยชน์ของการบริหารแบบมีส่วนร่วม ๑) ช่วยสร้างความสามัคคีและรวมพลังบุคลากรในองค์กร ๒) ทราบถึงความต้องการในการพัฒนาขององค์กร ๓) เพิ่มพูนประสิทธิภาพการทำงานให้สูงขึ้น ลดความเฉื่อยชาในการปฏิบัติงาน ๔) ช่วยลดความขัดแย้งและการต่อต้านจากบุคลากรระดับปฏิบัติการ ๕) สร้างบรรยากาศในการทำงาน ๖) ช่วยเพิ่มผลผลิตในองค์กร และ ๗) สร้างสรรค์หลักประชาธิปไตย ๘) ทำให้บุคลากรขององค์กรเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร

๑.๒.๒ การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management : SBM)

แนวคิด หลักสำคัญในการบริหารแบบโรงเรียนเป็นฐาน คือ การกระจายอำนาจการตัดสินใจไปสู่หน่วยปฏิบัติให้มากขึ้น การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องและการมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการตัดสินใจให้สถานศึกษา มีอิสระในการบริหารจัดการตนเองอย่างมีอิสระภายใต้กรอบของกฎหมาย โดยมีหน่วยงานต้นสังกัดดูแลด้านนโยบายและมาตรฐาน มีการตรวจสอบคุณภาพ และมีมาตรฐานการจัดการที่มุ่งให้เกิดผลสำเร็จแก่สถานศึกษา

๑.๒.๓ แนวคิดการบริหารด้วยวงจรควบคุมคุณภาพ (Quality Control Circle)

การบริหารงานด้วยวงจรเดมมิง (Deming Cycle) เป็นกระบวนการบริหารคุณภาพที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในองค์กรหรือหน่วยงาน และเพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง วงจรเดมมิงหรือวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA ย่อมาจาก Plan-Do-Check-Act แปลว่า วางแผน-ปฏิบัติ-ตรวจสอบ - ปรับปรุง ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การวางแผน (Plan - P) การวางแผน เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกสุดของกระบวนการ PDCA เพราะทุกระบวนการของวงจรเดมมิงเป็นผลที่ต่อเนื่องมาจากแผนทั้งสิ้น ถ้าในขั้นตอนการวางแผนทำได้ไม่ดีย่อมน่าจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการอื่น ๆ ที่ตามมา แต่ในทางกลับกันถ้ามีการวางแผนที่ดี กิจกรรมต่าง ๆ ก็ สามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ ๒ การปฏิบัติตามแผน (Do - D) การปฏิบัติตามแผนเป็นขั้นตอนที่มีผลต่อเนื่องมาจากการวางแผน กล่าวคือ ขั้นตอนนี้เป็นกรนำแผนมาปฏิบัติจริง เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่ได้มีการวางแผนไว้ให้มากที่สุดโดยอยู่ภายใต้กรอบของกิจกรรมของแผนที่ได้เลือกไว้

ขั้นตอนที่ ๓ การตรวจสอบ (Check - C) การตรวจสอบนับเป็นขั้นตอนที่จะทำให้ผู้ปฏิบัติได้รู้ว่า ในการปฏิบัติงานตามแผน สามารถบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนหรือไม่ มากน้อยเพียงใด เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงหรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา

ขั้นตอนที่ ๔ การปรับปรุง (ACT - A) เมื่อผ่านขั้นตอนตรวจสอบแล้ว สามารถนำผลการตรวจสอบไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานและนำผลที่ได้ไปตรวจสอบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนว่าเป็นอย่างไร แล้วจึงทำการปรับปรุงคุณภาพการวางแผนและปรับปรุงเนื้อหาของแผน

๑.๒.๔ การนำกระบวนการ PLC สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

ชุมชนแห่งวิชาชีพ หรือ Professional community ชุมชนแห่งวิชาชีพ การรวมตัว ร่วมใจร่วมพลัง ร่วมทำและร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่าเป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารแบบผู้ดูแลสนับสนุน สู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือ ประสิทธิภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้

๑.๒.๕ ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย หลักสำคัญ ดังนี้

จากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในฐานะหลักการนำทางประกอบด้วยสามห่วง สองฐาน คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัว มีฐานความรู้ และฐานคุณธรรม สู่วิถีการของศาสตร์พระราชาคือ เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา โดยต้องเข้าใจ เข้าถึง พัฒนา คน วัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม (สุเมธ ตันติเวชกุล, ๒๕๕๔ : ๕๔)

เข้าใจ หมายถึง การใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว การใช้และแสวงหาข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์ และการวิจัย การทดลองใช้จนได้ผลเสียก่อน

เข้าถึง หมายถึง การระเบิดจากข้างใน เข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนา และสร้างปัญญา สังคม

พัฒนา หมายถึง การพัฒนาที่ประชาชนเริ่มต้นด้วยตนเอง พึ่งพาตนเองได้ และมีต้นแบบในการเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนได้รับรู้และนำไปประยุกต์ใช้ การประยุกต์แห่งศาสตร์พระราชา ต้องทำด้วยความรัก ความปรารถนาและด้วยใจ ต้องประยุกต์ใช้อย่างยั่งยืน ไม่ยึดติดตำรา ตามบุคคล ภูมิสังคม สภาพพื้นที่ และสถานการณ์ตัวอย่างของการประยุกต์แห่งศาสตร์พระราชา

๑.๒.๖ แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผนการตัดสินใจและการกระทำ

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีหลักพิจารณาอยู่ ๕ ส่วน ดังนี้

๑) กรอบแนวคิด เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัย และวิกฤติ เพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา

๒) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

๓) คำนิยาม ความพอเพียงจะต้องประกอบด้วย ๓ คุณลักษณะ พร้อม ๆ กัน ดังนี้

➤ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไป และไม่มากเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

➤ ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

➤ การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

๔) เงื่อนไข การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับพอเพียงนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

➤ เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

➤ เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตไม่โลภและไม่ตระหนี่

๕) แนวทางปฏิบัติ/ผลที่คาดว่าจะได้รับ จากการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ คือ การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน พร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี

๑.๒.๗ พระบรมราโชบาย ด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐

แนวคิดหลักการสำคัญในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ทรงพระราชทาน พระบรมราโชบาย ด้านการศึกษาเพื่อสานต่อพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ ๙ วาดการศึกษาต้องมุ่งสร้าง พื้นฐานให้แก่ผู้เรียน ๔ ด้าน ดังนี้ ๑) ทักษะคิดที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง ๒) มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคงมีคุณธรรม ๓) มีงานทำ มีอาชีพ และ ๔) เป็นพลเมืองดี (สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา, ๒๕๖๓ : ๒)

๒) จุดประสงค์และเป้าหมายของนวัตกรรม

๒.๑ จุดประสงค์ของนวัตกรรม

๑) เพื่อให้ผู้บริหารครู บุคลากร และนักเรียนตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในการส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน

๒) เพื่อส่งเสริมให้กับนักเรียน มีทักษะอาชีพนำไปสู่การพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืนต่อไป

๒.๒ เป้าหมายของนวัตกรรม

เป้าหมายเชิงปริมาณ

๑) ครู บุคลากร และนักเรียนทุกคนมีความตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน

๒) นักเรียนร้อยละ ๑๐๐ เกิดทักษะอาชีพเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน

เป้าหมายเชิงคุณภาพ

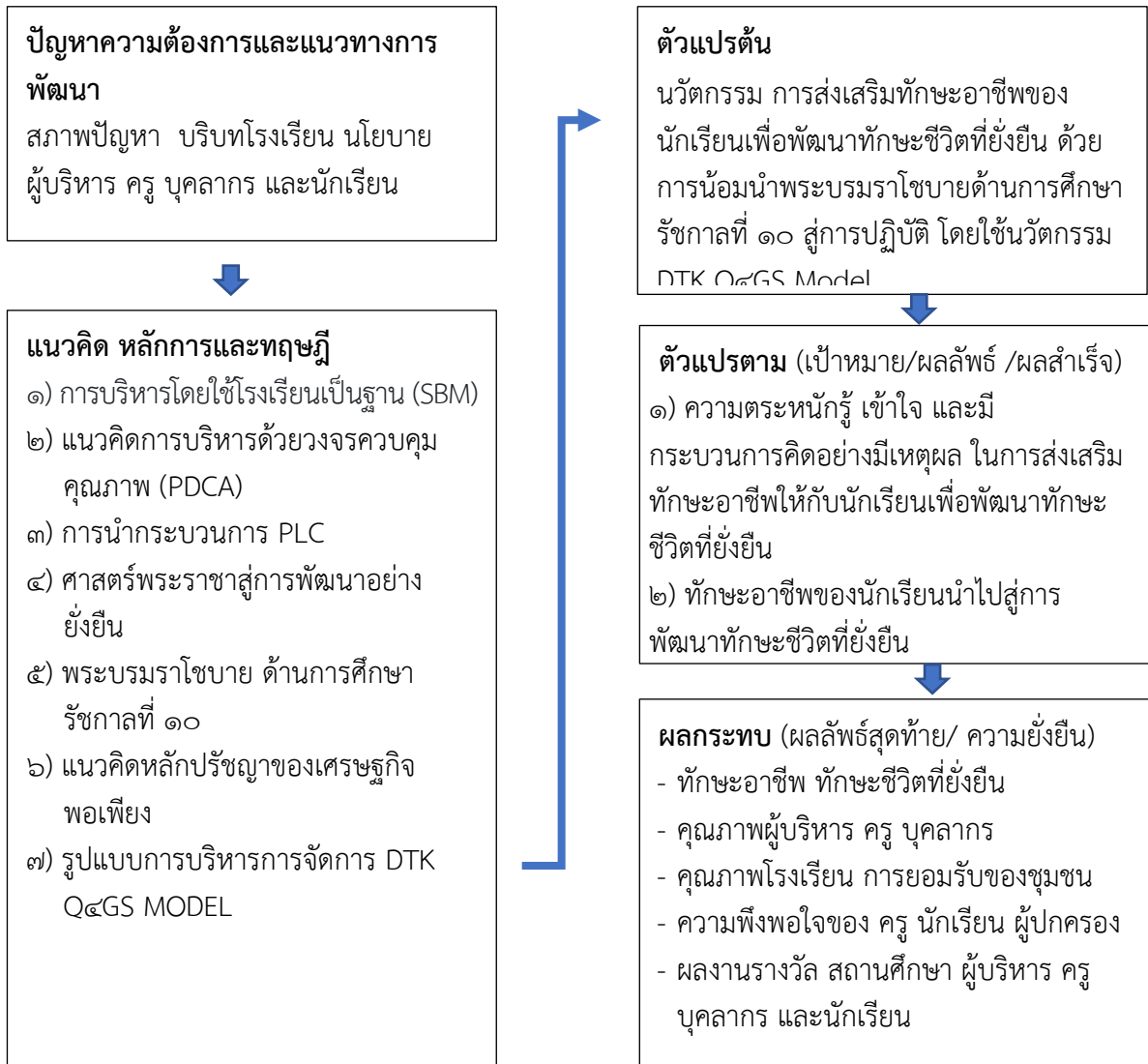
๑) ผู้บริหารครู บุคลากร และนักเรียน ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) นักเรียนเกิดทักษะอาชีพเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน

๓) กระบวนการพัฒนานวัตกรรมหรือขั้นตอนการดำเนินงาน

๓.๑ การออกแบบผลงานนวัตกรรม (การออกแบบ)

นวัตกรรมการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q&GS Model ได้ประยุกต์ ทฤษฎี หลักการ ศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน พระบรมราโชบาย ด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ กระบวนการ PLC การบริหารแบบมีส่วนร่วม และการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียนให้มีคุณภาพ ตลอดจนดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา โดยกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม ดังนี้

แผนภาพ กรอบแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรม

การดำเนินการพัฒนานวัตกรรม ได้กำหนดขอบเขตของนวัตกรรมตามขั้นตอนของการศึกษา ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การพัฒนานวัตกรรม

๑. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การพัฒนานวัตกรรม การส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้ นวัตกรรม DTK Q๔GS Model เป็นการพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนด้วยกิจกรรมทักษะงาน ทักษะชีวิตตามความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ดังนี้

๑.๑ **โครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากร**

การศึกษาดูงานสถานศึกษาคุณภาพ ด้านการบริหารสถานศึกษา การดำเนินงานด้านการส่งเสริมและพัฒนาทักษะอาชีพของนักเรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร ให้ตรงตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน

๑.๒ **โครงการส่งเสริมกิจกรรมทักษะงาน ทักษะชีวิต**

๑.๓ **โครงการเศรษฐกิจพอเพียง**

- ๑.๔ โครงการพัฒนาคุณภาพนักเรียน
- ๑.๕ โครงการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษา
- ๑.๖ กิจกรรมชุมนุม

ขั้นตอนที่ ๒ การศึกษาผลสำเร็จของนวัตกรรม

๑. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** การเปรียบเทียบผลสำเร็จก่อนและหลังใช้นวัตกรรมการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model

๒. **ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล** นักเรียน โรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๕๒๓ คน ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๕๕๓ คน

๓. **ขอบเขตด้านตัวแปร**

ตัวแปรต้น นวัตกรรมส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model

ตัวแปรตาม ๑. ความตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ในการส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน

๒. ทักษะอาชีพของนักเรียนนำไปสู่การพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน

ขั้นตอนที่ ๓ การประเมินผลกระทบ/ความพึงพอใจในการใช้นวัตกรรม

๑. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ผลจากการใช้นวัตกรรมการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model จำแนกเป็นคุณธรรมด้าน มุ่งงานทำ มีอาชีพ

๒. **ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล** ผู้บริหาร ครูและบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และผลงานรางวัลที่เกิดกับสถานศึกษา ครู บุคลากร และนักเรียน

๒.๑ ประชากรที่ใช้ในการที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นประชากรของโรงเรียนด่านทับตะโกราษฎร์อุปถัมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี ปีการศึกษา ๒๕๖๕ และปีการศึกษา ๒๕๖๖ ได้แก่ ครูและบุคลากร จำนวน ๓๓ คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๑๕ คน นักเรียน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๕๒๓ คน ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๕๕๓ คน

๒.๒ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่

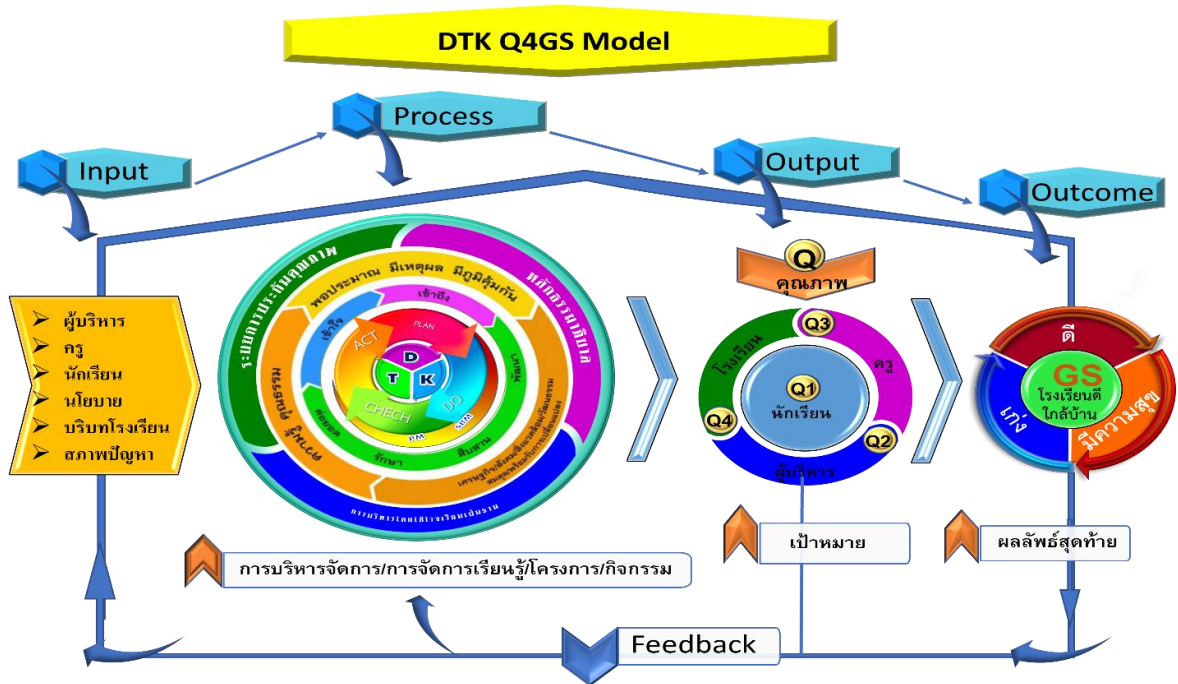
๑) ครูและบุคลากร จำนวน ๓๓ คน ผู้ศึกษาเก็บข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

๒) นักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ปีการศึกษา ๒๕๖๕ จำนวน ๕๒๓ คน ปีการศึกษา ๒๕๖๖ จำนวน ๕๕๓ คน ได้มาด้วยวิธีการของ Taro Yamane ตามสูตรการคำนวณกลุ่มตัวอย่าง ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ ๙๕ (บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๕๖ : ๔๓)

3) **ขอบเขตด้านตัวแปร**

ตัวแปรที่ศึกษา ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ประชากรที่ใช้ในการศึกษา) หลังการใช้นวัตกรรมการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model

รูปแบบของนวัตกรรม ความเชื่อมโยงสัมพันธ์ระหว่างปัญหา แนวคิด หลักการและทฤษฎีที่ใช้
วิธีการพัฒนาและผลสำเร็จของนวัตกรรม

แผนภาพ รูปแบบการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model

DTK Q๔GS Model คือ รูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านคุณภาพผู้เรียน ด้านกระบวนการบริหารและจัดการ และด้านการจัดการเรียนรู้ที่เป็นผู้เรียนเป็นสำคัญ ภายใต้แนวคิดตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ศาสตร์พระราชาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเป็นรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นแบบแผนในการปฏิบัติ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเชิงระบบ อันจะนำไปสู่การดำเนินงานที่เป็นไปอย่างต่อเนื่องจนเกิดความยั่งยืน ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) โดยมีการสะท้อน ผลกลับทั้งปัจจัยและกระบวนการ ดังนี้

๑. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง สภาพการปฏิบัติงานและความต้องการในการพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นโรงเรียนดีใกล้บ้าน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และนักเรียน โรงเรียนด้านทักษะโภชนาการอุปถัมภ์ และผลการวิเคราะห์บริบท นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาราชบุรี

๒. กระบวนการ (Process) หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษาให้ถึงเป้าหมาย และผลลัพธ์สุดท้าย ด้วยการบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยระบบ PDCA น้อมนำแนวทางศาสตร์พระราชามาเป็นแนวทางหลักในการพัฒนา ยึดหลักธรรมาภิบาลและระบบการประกันคุณภาพ (DTK Q๔GS Model)

Decentralization and development

[D] = Decentralization : การกระจายอำนาจ คือ การกระจายอำนาจการบริหารงานบนพื้นฐานความพร้อมและความสอดคล้อง โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม มุ่งผลสำเร็จ คุณภาพ และความรับผิดชอบต่อ

ในภารกิจตามโครงสร้างการบริหารงานของสถานศึกษา การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป

[D] = Development : การพัฒนา คือ การพัฒนาการศึกษา ในเรื่องของหลักสูตร ระบบการบริหารจัดการ ครูและบุคลากร อาคารสถานที่ สื่อเทคโนโลยี และนวัตกรรมการเรียนรู้ รวมถึงเครือข่ายร่วมพัฒนาโรงเรียน มีการพัฒนาให้ได้มาตรฐาน มีคุณภาพ โดยน้อมนำวิธีการแห่งศาสตร์พระราชาเป็นแนวทางหลักในการดำเนินงาน เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา สืบสาน รักษา ต่อยอด พัฒนาโรงเรียน ผู้บริหาร ครู บุคลากร และนักเรียน ให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและเชื่อมั่นของชุมชน

Teamwork and Technology

[T] = Teamwork : การทำงานเป็นทีม คือ การพัฒนาทีมงานให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมในการปฏิบัติงาน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วม หลักประชาธิปไตย เคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และการทำงานเป็นทีม โดยสร้างทีมงานในด้านต่างๆ ตามความถนัด เพื่อให้ร่วมกันขับเคลื่อนงานและกิจกรรมตามแผนงานที่วางไว้

[T] = Technology : การใช้เทคโนโลยี คือ การนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการพัฒนางานด้านการศึกษา สร้างพัฒนานวัตกรรมในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

Knowledge Management and Knowledge transfer

[K] = Knowledge Management : คือ การจัดการความรู้หรือสร้างองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ทั้งในตัวบุคคลและเอกสาร เพื่อให้คนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และนำมาพัฒนาตนเองรวมถึงพัฒนาองค์กรให้เกิดประโยชน์สูงสุดทุกด้าน

[K] = Knowledge transfer : การสร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการบริหารและจัดการงานด้านการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ที่มีความชัดเจน และยั่งยืน

ศาสตร์พระราชา เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๑. **เข้าใจ** หมายถึง การเข้าใจบริบทของของสถานศึกษาและทิศทางการพัฒนา ประกอบด้วย การใช้ข้อมูลที่มีอยู่แล้ว การใช้และแสวงหาข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์และการวิจัย การทดลองใช้จนได้ผลจริง *“การศึกษาข้อมูลและร่วมมือประสานงานกับทุกภาคส่วนในการพัฒนาคุณธรรมในโรงเรียน และการทำงานด้วยความเข้าใจและก่อให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม”*

๒. **เข้าถึง** หมายถึง การระเบิดจากข้างใน เน้นพัฒนาคนให้เกิดการความตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนา เข้าใจกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับกลุ่มเป้าหมาย และสร้างปัญญาสังคม เกิดองค์ความรู้ในการพัฒนาตนเองสู่ความยั่งยืน *“การจัดการองค์กรอย่างมีระบบ วิสัยทัศน์ และทิศทางที่ชัดเจน และการสร้างความรู้ให้กับครูและบุคลากรในการดำเนินงานตามนวัตกรรม การพัฒนาการบริหารและการจัดการให้เกิดคุณภาพที่มีความชัดเจนและยั่งยืน”*

๓. **พัฒนา สืบสาน รักษา ต่อยอด** หมายถึง การพัฒนาที่ประชาชนเริ่มต้นด้วยตนเอง พึ่งพาตนเองได้ และมีต้นแบบในการเผยแพร่ความรู้ให้ประชาชนได้รับรู้และนำไปประยุกต์ใช้ การประยุกต์แห่งศาสตร์พระราชา ต้องทำด้วยความรัก ความปรารถนาและด้วยใจ ต้องประยุกต์ใช้อย่างยั่งยืน ไม่ยึดติดตามตำรา ตามบุคคล ภูมิสังคม สภาพพื้นที่ และสถานการณ์ตัวอย่างของการประยุกต์แห่งศาสตร์พระราชา *“การปรับประยุกต์ใช้ความรู้ ในการพัฒนางานอย่างเหมาะสม และการถ่ายทอดความรู้เพื่อสร้างความ*

เข้มแข็งในองค์กร การดำเนินงานตามนวัตกรรมการพัฒนาการบริหารจัดการสู่คุณภาพของสถานศึกษาที่มีความชัดเจนและยั่งยืน”

๓. เป้าหมาย (Output) หมายถึง คุณภาพที่ต้องการให้เกิดที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนา ประกอบด้วย

Q๑ [Quality Students] นักเรียนคุณภาพ : นักเรียนเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข ตามความหวังของสังคม และเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพที่กำหนด โดยพิจารณาได้จากทักษะ 3R8C ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑

Q๒ [Quality Teachers] ครูคุณภาพ : ครูมีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๒ ครูที่ครองตน ครองคน ครองงานเป็นแบบอย่างที่ดี และจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถโน้มน้าว จูงใจให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจและมีความร่วมมือในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างมีความสุข สามารถวัดได้จาก ๖ ประเด็น ต่อไปนี้

- ๑) ครูมีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ ตามสมรรถนะและมาตรฐานวิชาชีพ
- ๒) ครูจรรยาบรรณในวิชาชีพและจิตวิญญาณความเป็นครู
- ๓) ครูจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning
- ๔) ครูจัดการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม
- ๕) ครูมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๖) ครูใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน

Q๓ [Quality School Director] ผู้บริหารคุณภาพ : ผู้บริหารมีคุณลักษณะตามมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถาน โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งให้เกิดแก่ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถวัดได้จาก 2 ประเด็น ดังต่อไปนี้

- ๑) ผู้บริหารมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการปฏิบัติงาน

Q๔ [Quality School] โรงเรียนคุณภาพ : โรงเรียนมีคุณภาพ โดยยึดตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในด้านคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการบริหารจัดการตอบสนองความต้องการของชุมชนและเป็นไปตามความคาดหวังของสังคม สามารถวัดได้จาก ๕ ประเด็น ดังต่อไปนี้

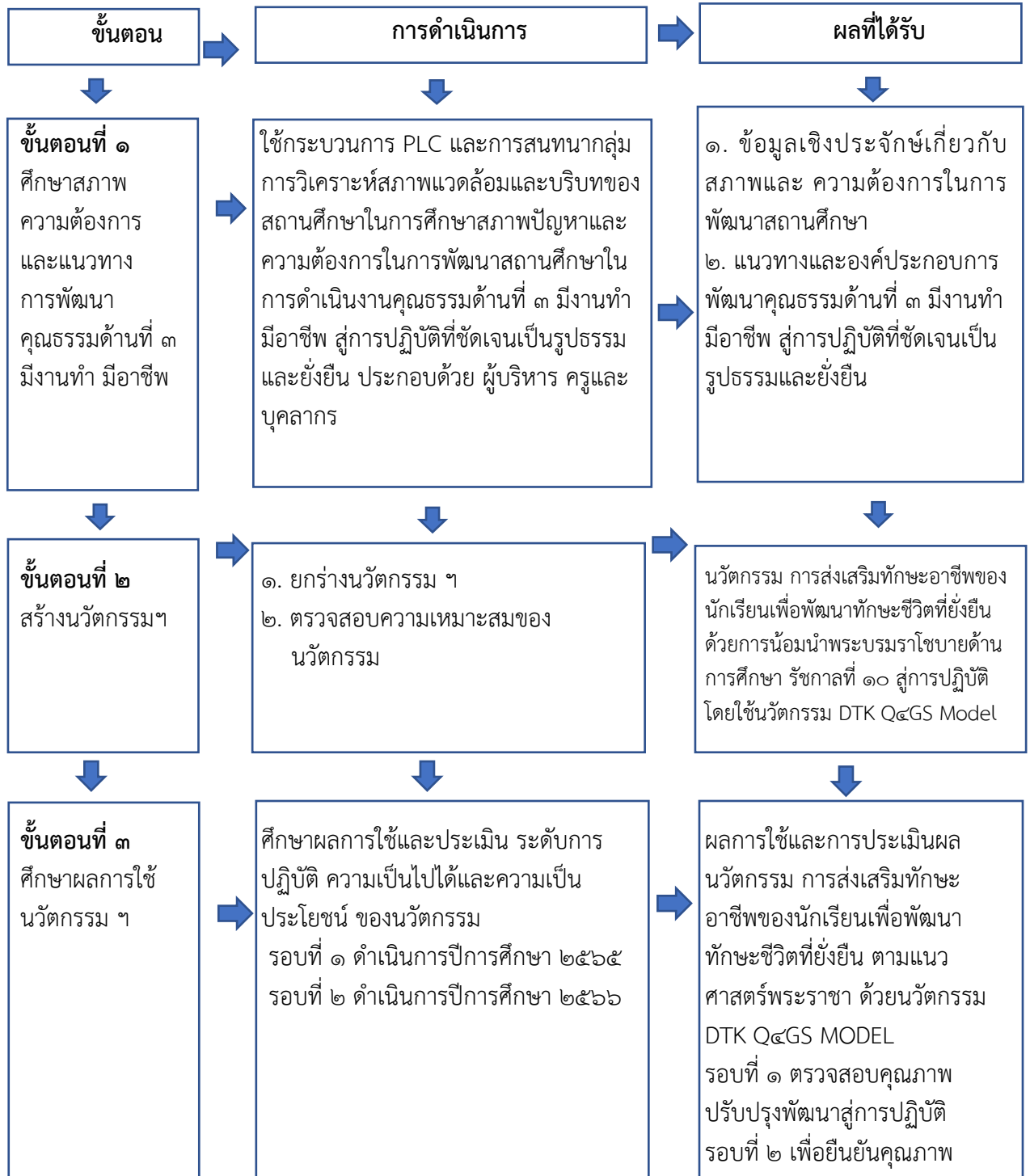
- ๑) โรงเรียนมีการพัฒนา ปรับปรุง แลบริหารหลักสูตรสอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียน และบริบทอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) โรงเรียนบริหารตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- ๓) โรงเรียนมีการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม
- ๔) โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการ
- ๕) โรงเรียนมีการปฏิบัติงานเป็นตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา

๔. ผลลัพธ์สุดท้าย (Outcome) หมายถึง คุณภาพที่ต้องการให้เกิดที่เป็นเป้าหมายของการพัฒนา ประกอบด้วย

[GS] Good School : โรงเรียนดีใกล้บ้าน/ผลลัพธ์สุดท้ายของคุณภาพนักเรียนการเป็นคนดี เก่ง และมีความสุข

ขั้นตอนการดำเนินงานพัฒนานวัตกรรม

ลำดับขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา และหาคุณภาพตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการพัฒนานำสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมาย

แผนภาพ ขั้นตอนการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q&GS Model

๔) ผลการดำเนินงาน

ผลที่เกิดขึ้นจากการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนวัตกรรม การส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียน เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยการน้อมนำพระบรมราโชบายด้านการศึกษา รัชกาลที่ ๑๐ สู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model จากผลการศึกษาและพัฒนานวัตกรรม พบว่า นวัตกรรมดังกล่าวมีคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีรูปแบบการบริหารจัดการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนที่มีประสิทธิภาพนำไปปฏิบัติจริง มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนของการประเมินด้านคุณธรรม ผลการประเมิน ปีการศึกษา ๒๕๖๕ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ปีการศึกษา ๒๕๖๖ มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้บริหาร ครู บุคลากร คณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อนวัตกรรมรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้วยการน้อมนำศาสตร์พระราชาสู่การปฏิบัติ โดยใช้นวัตกรรม DTK Q๔GS Model มีผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด

๔.๑ ผลที่เกิดตามจุดประสงค์

- ๑) ผู้บริหารครู บุคลากร และนักเรียนตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ในการส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน
- ๒) นักเรียนมีทักษะอาชีพนำไปสู่การพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืนต่อไป

๔.๒ ประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑) ผู้บริหารครู บุคลากร และนักเรียน มีกระบวนการทำงานเป็นระบบ มีการวางแผน การดำเนินงานตามแผน การนิเทศ ติดตาม ซึ่งหมายถึงการเกิดความพร้อมของสถานศึกษา
- ๒) ผู้บริหารครู บุคลากร และนักเรียน ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลในการส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน เป็นผลให้บรรลุถึงเป้าหมายของความสำเร็จโดยเร็ว คณะครูและบุคลากรได้มองเห็นถึงเป้าหมาย หรือ ผลลัพธ์แห่งความสำเร็จของภาระงานหรือชิ้นงานไว้อย่างชัดเจน ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทั้งงานในหน้าที่ปฏิบัติการสอน และงานในหน้าที่ส่งเสริมการศึกษา
- ๓) การบริหารจัดการการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยผ่านการพิจารณาตรวจสอบตามระบบ และเป็นไปตามระดับของการบริหารทำให้มองเห็นภาพของความสำเร็จของงานหรือผลงานที่มีความถูกต้อง ครบถ้วน ประหยัดทั้งเวลา ทรัพยากรบุคคล และงบประมาณ
- ๔) ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการโรงเรียนคุณภาพการศึกษา คุณภาพของผู้เรียนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ที่ดี ขึ้น ทำให้ได้ผลการปฏิบัติงานที่ดี บรรลุเป้าหมาย เกิดคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ด้วยความร่วมมือกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์พัฒนาตนเองตามความสนใจและความถนัดอย่างเต็มศักยภาพ และมีความสุขกับการเรียนรู้
- ๕) เครือข่ายร่วมพัฒนาโรงเรียนที่เข้มแข็งเป็นที่ยอมรับ
- ๖) โรงเรียนผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสี่ โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
- ๗) เกิดนวัตกรรมด้านการบริหาร และนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนการสอน ในการส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน

๘) การแสดงผลงานการดำเนินงานส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน ด้วยกิจกรรมเปิดบ้านวิชาการ

๙) ครู นักเรียน ได้รับการยอมรับในการเป็นครูแกนนำ นักเรียนแกนนำ ในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาส่งเสริมทักษะอาชีพให้กับนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน

๑๐) ผู้บริหารได้รับการยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานภายนอก และเป็นวิทยากรให้ความรู้กับหน่วยงานอื่น

๕) ปัจจัยสู่ความสำเร็จ

ด้านทรัพยากรบุคคลภายในสถานศึกษา (ผู้บริหาร ครู และบุคลากร)

๑. ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร ครู และบุคลากร มีความรู้ความ เข้าใจในการวางแผนการปฏิบัติงานสำเร็จครอบคลุมงานในสถานศึกษา

๒. ความสามารถในการปฏิบัติงาน ผู้บริหาร ครู และบุคลากร มีความมุ่งมั่นตั้งใจในการ ปฏิบัติงาน มีความคิดสร้างสรรค์นำสิ่งใหม่ ๆ มาพัฒนางาน มีความสามารถในการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงาน และมีความสามารถปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

๓. ความสามารถในการวางแผนการปฏิบัติงานเป็นทีมและปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหาร ครู และบุคลากร มีความสามารถในการทำงานวางแผนร่วมกับผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของคนอื่น และ การยอมรับข้อตกลงของทีมงาน มีความเต็มใจร่วมงานกับผู้อื่น ปฏิบัติตนเป็นผู้นำหรือผู้ตามได้ เหมาะสมกับ บทบาท และสนับสนุนให้กำลังใจยกย่องให้เกียรติซึ่งกันและกันอย่างเหมาะสม

ด้านการบริหารจัดการ

๑. การบริหารงานบุคคล มีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน อย่างชัดเจน มีการสร้างขวัญ และ กำลังใจให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสม ได้รับการพัฒนาให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง และที่สำคัญ มีความพึงพอใจต่อ การปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย

๒. ระบบข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษา มีข้อมูลสารสนเทศที่ครอบคลุมในการพัฒนา คุณภาพ การจัดการศึกษาอย่างครอบคลุม ถูกต้องเป็นปัจจุบัน มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ทันสมัย มีการ พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และนำไปใช้ในการบริหารจัดการอย่างคุ้มค่า

๓. การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา มีการพัฒนาแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับ นโยบาย ความต้องการและปัญหาของสถานศึกษาและท้องถิ่น มีการดำเนินงานตามแผนอย่างเป็น ระบบ ต่อเนื่อง มีการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนโดยใช้เครื่องมือการ ตรวจสอบที่มี คุณภาพ และมีการนำผลการประเมินไปใช้ในปรับปรุงการปฏิบัติงานตามแผนอย่าง ต่อเนื่อง

๔. การบริหารจัดการด้านงบประมาณ มีการจัดหางบประมาณได้อย่างเพียงพอ มีแผนติดตาม ควบคุมการใช้งบประมาณอย่างชัดเจน จัดทำบัญชีการใช้งบอย่างเป็นระบบเป็นปัจจุบัน และตรวจสอบ ได้ ตลอดเวลา และมีการใช้งบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาการศึกษา

บุคคลและองค์กรภายนอก ทั้งหน่วยงานราชการ กลุ่มเครือข่ายการเรียนรู้ กลุ่มสหวิทยาเขต หน่วยงานเอกชนอื่น ให้ความไว้วางใจ ความร่วมมือช่วยเหลือสนับสนุน ด้านงบประมาณ ทรัพยากรบุคคล และกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ให้ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ

ด้านนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ให้ความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน และไว้วางใจ การส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนมากขึ้น

๖) ปัญหา/อุปสรรค

๔.๑ ต้องใช้งบประมาณในการจัดกิจกรรมทักษะงาน ทักษะอาชีพค่อนข้างมาก

๔.๒ วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมทักษะงาน ทักษะอาชีพ ยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ

๔.๓ ระยะทางในการเดินทางเพื่อไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ชุมชน ด้านทักษะงาน ทักษะอาชีพ อยู่ไกล

๗) แนวทางการพัฒนาต่อยอด

๕.๑ การพัฒนาสถานศึกษาตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๕.๒ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๕.๓ การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนตามแนวทางศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๕.๔ การปรับประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ กิจกรรมการเรียนการสอน อื่น ๆ ตามเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ต้องการให้บรรลุผลสำเร็จ จนเกิดเป็นผลงานการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) และเป็นนวัตกรรมที่ได้รับการยอมรับตามที่ได้เสนอไว้ในข้างต้น ซึ่งเป็นตัวอย่างของการนำรูปแบบ แนวคิด วิธีการ กระบวนการของนวัตกรรมไปใช้ในการพัฒนา จนสามารถต่อยอดเป็นนวัตกรรมที่มีคุณภาพได้

ตัวอย่างรูปภาพและผลงานการส่งเสริมทักษะอาชีพของนักเรียนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตที่ยั่งยืน

กิจกรรมเห็นนางฟ้าพารม

กิจกรรมสวรรค์ชั้นดาวดึงส์

กิจกรรมกีฬา

กิจกรรมหนังสือเล่มเล็ก

